

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «ΙΣΤΟΡΙΑ Ι: ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟΙ ΧΡΟΝΟΙ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ		ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	
ΤΜΗΜΑ		Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ		Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	86Υ06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΙΣΤΟΡΙΑ Ι: ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		Υποχρεωτικό	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η Ιστορία των αρχαίων Ελλήνων από τον 11ο αι. π.Χ. έως τον 6 αι. μ.Χ. και το πέρασμα στον Μεσαιωνικό κόσμο. Σκοπός του μαθήματος είναι να περιγράψει την εξέλιξη και τους μετασχηματισμούς της κοινωνικής και πολιτικής οργάνωσης καθώς και του πολιτισμού των αρχαίων Ελλήνων από τους “σκοτεινούς αιώνες” έως την ύστερη αρχαιότητα καθώς και τις εξελίξεις που οδήγησαν στο Μεσαιωνικό κόσμο. Αυτή η διερεύνηση της ιστορικής εξέλιξης του Ελληνικού πολιτισμού στόχο έχει να αναδείξει τόσο τις επιρροές που αυτός δέχτηκε όσο και την επίδραση που άσκησε στην Ανατολή και στη Δύση. Ταυτόχρονα στοχεύει στην ανάδειξη της ιδιαιτερότητας της πολιτικής και κοινωνικής οργάνωσης των Ελλήνων σε συνδυασμό με τη διαμόρφωση ενός μοναδικού τρόπου σκέψης – αυτοκατανόησης και κατανόησης του κόσμου– όπως αυτός αποκρυσταλλώνεται στην ανάπτυξη της φιλοσοφίας και της επιστήμης στον αρχαίο κόσμο. Οι εξελίξεις στην ιστοριογραφική έρευνα και η χρήση και η μελέτη πρωτογενών πηγών αποτελούν σταθερά σημεία αναφοράς της ιστορικής αφήγησης όπως αυτή παρουσιάζεται στο μάθημα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες

- Έχουν συνολική εποπτεία των διαδοχικών περιόδων της Αρχαίας Ιστορίας και μπορούν να εντάξουν σε αυτές βασικά ιστορικά γεγονότα, τα σημαντικότερα ιστορικά πρόσωπα, τις σημαντικότερες εξελίξεις στη σκέψη και τον πολιτισμό.
- Κατανοούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αρχαίου κόσμου καθώς και τα νέα χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν το πέρασμα στον μεσαιωνικό κόσμο.
- Είναι σε θέση να αναζητήσουν και να αναλύσουν τις αιτιακές σχέσεις που προωθούν και συνδέουν τις εξελίξεις στην κοινωνικοπολιτική οργάνωση και στον πολιτισμό στην Αρχαία Ιστορία.
- Είναι σε θέση να κατανοούν τις αλλαγές στην κοινωνικοπολιτική οργάνωση και τον τρόπο σκέψης μέσα από την προοπτική των αναγκών, των συμφερόντων, των ανησυχιών, των ενδιαφερόντων, της δημόσιας και της ιδιωτικής ζωής των ανθρώπων της αρχαιότητας.
- Έχουν αποκτήσει γνώσεις για πτυχές της Αρχαιότητας που αφορούν την ανάπτυξη και

τη διάδοση της γνώσης και την εξέλιξη και την οργάνωση των Σχολών και των Βιβλιοθηκών.

- Έχουν εξοικειωθεί με τη μεθοδολογία, τα προβλήματα και τους περιορισμούς της ιστορικής έρευνας αναφορικά με την Αρχαιότητα.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Ιστοριογραφία της Αρχαίας Ελλάδας. Τα είδη των πρωτογενών πηγών και το φυσικό περιβάλλον.
2. Οι “σκοτεινοί αιώνες” και η αναγέννηση του 8ου αι. (περ. 1150-700 π.Χ.): ομηρική κοινωνία και πολιτική οργάνωση, αποικισμός, αλφαβητική γραφή, τα έπη.
3. Αρχαϊκή Ελλάδα (περ. 700-500 π.Χ.): α) πόλεις-κράτη, κοινωνικές συγκρούσεις, οπλιτική “επανάσταση”, νομοθέτες, αριστοκρατική και ολιγαρχική διακυβέρνηση, τύραννοι. Οι πρώτοι Έλληνες φιλόσοφοι και επιστήμονες.
4. Αθηναϊκή Δημοκρατία: Η μεταρρύθμιση του Κλεισθένη, οι περσικοί πόλεμοι, η Αθηναϊκή ηγεμονία. Πελοποννησιακός πόλεμος. Πνευματική ζωή του 5ου αι. π.Χ.: Τραγωδία, Ιστοριογραφία, Σοφιστική, Σωκράτης, Ιατρική.
5. Επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Αγοράς και το μουσείο της: α) Τοπογραφία της αρχαίας Αθήνας. Αγορά, το κέντρο της εμπορικής, πολιτικής, θρησκευτικής, πνευματικής ζωής της πόλης. β) Η δομή και η λειτουργία της Αθηναϊκής δημοκρατίας μέσα από τα υλικά της κατάλοιπα, κατά τον 5ο και 4ο αι. π.Χ.
6. 4ος αι.: Σπάρτη, Αθήνα, Θήβα συγκρούσεις και συμμαχίες για την ηγεμονία. Παρεμβάσεις των Περσών. Άνοδος της Μακεδονίας του Φιλίππου του Β΄. Μακεδονική κοινωνία και βασιλεία. Κορινθιακή Συμμαχία. Πνευματική ζωή του 4ου αι.: Φιλοσοφία, Επιστήμη, φιλοσοφικές σχολές (Πλάτων, Αριστοτέλης).
7. Ο Μέγας Αλέξανδρος: εκστρατεία και έργο. Δημιουργία ενός νέου οικουμενικού ελληνικού πολιτισμού.
8. Τα ελληνιστικά βασίλεια μέχρι την ολοκληρωτική Ρωμαϊκή κατάκτηση (30 π.Χ.). Η ελληνιστική μοναρχία. Η ελληνιστική κοινωνία. Οι πόλεις στον ελληνιστικό κόσμο.
9. Ελληνιστικός πολιτισμός: Γλώσσα, Νέες φιλοσοφικές σχολές στην Αθήνα. Νέα πνευματικά κέντρα, Βιβλιοθήκες, Φιλολογία, Επιστήμη, Θρησκεία.
10. Αρχαία Ρώμη – Από τη βασιλεία στη Res publica, στη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία και στην κρίση του 3ου αι. μ.Χ.: κατακτήσεις και εξελίξεις στην κοινωνία και την πολιτική οργάνωση. Θρησκεία και πνευματική ζωή. Ελληνισμός και Ρώμη. Ελληνορωμαϊκός πολιτισμός (Δεύτερη Σοφιστική, Ιστοριογραφία, Φιλοσοφία). Χριστιανισμός.
11. Ύστερη αρχαιότητα: από τον Κωνσταντίνο στον Ιουστινιανό. Μεταφορά του κέντρου βάρους στην Ανατολή. Σταδιακή επικράτηση του Χριστιανισμού σε όλους τους τομείς του βίου. Η τύχη των φιλοσοφικών σχολών σε Αθήνα και Αλεξάνδρεια. Επαναπροσδιορισμός του ρόλου της φιλοσοφίας, της ρητορικής και συνολικά της ελληνικής παιδείας.
12. Το πέρασμα από την αρχαιότητα στον μεσαιωνικό κόσμο.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη και κατά περίπτωση σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς χώρους.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής τάξης.
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Pomeroy B. Sarah, Burnstein M. Stanley, Donlan Walter, Tolbert-Romberts Jennifer, *Συνοπτική Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας: Πολιτική, Κοινωνία και Πολιτισμός*, Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα 2011.

2. Mossé Claude, Schnapp-Gourbeillon Annie, *Επίτομη Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας 2000 - 31π.Χ.*, εκδ. Παπαδήμας.

Για κάθε ένα από τα μαθήματα θα δίνεται συμπληρωματική βιβλιογραφία και σημειώσεις οι οποίες θα αναρτώνται στη σελίδα του μαθήματος στην ηλεκτρονική τάξη.